

Uttalelse fra arbeidsgruppen for gjennomgang av Nordli-saken i Kontrollutvalget i Sørum.

Bakgrunn:

Kommunestyret i Sørum vedtok den 28.11.07 at ny barnehage i Lørenfallet fortsatt skulle være lokalisert på Nordli. Basert på vedtaket ble det igangsatt en reguleringsprosess og høring med fokus på å ivareta bevaring av bygningen, samt å bygge en tidsmessig barnehage.

I denne forbindelse ble det foretatt en konsulentgjennomgang av den 220 år gamle bygningen for å se hvilke bygningsmessige konsekvenser dette ville få i forbindelse med at bygningen da måtte tilfredsstille de høye krav som settes til barnehagelokaler.

Oppdraget hadde m.a.o. en fokus på å kunne tilfredsstille krav til lokaler for barnehage, og ikke på bygningen som en gammel bygning.

Rapporten fra konsulentene konkluderte med at kravene til barnehagelokaler krevde til dels omfattende bygningsmessige endringer med omfattende kostnader. Rapporten viste ellers til en del råteskader.

I kommunestyrets behandling av sak 80/08 den 26.11.08 ble det vedtatt at Nordli skulle rives basert på det kostnadsoverslag som konsulentrapporten konkluderte med, og at det skulle bygges en ny barnehage med plass for inntil 120 barn. Et av vedleggene til denne saken var brev fra fylkesrådmannen av 19.11.2008. Dette er uttalelse til riving av hovedbygning Nordli, Gbnr. 53/1. Her blir bygningen beskrevet og fylkesrådmannens vurdering er at hovedhuset på Nordli har vesentlig regional verneverdi, og fylkesrådmannen fraråder riving av bygningen.

I kommunestyremøtet den 18.03.2009 ble Kulturminnevernplanen i Sørum vedtatt. Denne inneholdt bl.a. den 220 år gamle bygningen på Nordli.

Ved 2. gangs behandling i kommunestyret den 29.04.2009 vedr. riving av Nordli ble det i sakspapirene ikke opplyst at Nordli sto på kommunens Kulturminnevernplan.

I forbindelse med at riving av Nordli skulle igangsettes senhøstes 2009 engasjerte Fortidsminneforeningen i Oslo og Akershus seg der de bl.a. benyttet seg av sin egen bygningsantikvar for å kontrollere konsulentrapportens konklusjon vedr. bygningens tilstand, samt det kostnadsoverslag som der fremkom. I h.h.t. Fortidsminneforeningen i Oslo og Akershus fremkom det avvik mot rapportens ulike konklusjoner, og i E-mail datert 13.10.09 til Kontrollutvalget i Sørum ble dette påpekt.

Parallelt ble det startet underskriftsaksjon for å hindre riving av Nordli, og saken ble etter hvert fanget opp av riksdekkende media. Dette førte videre til at enkelte andre antikvarer engasjerte seg, der disse konkluderte med at rapporten sannsynligvis inneholdt feil.

Det fremkom videre etter hvert at bygningen hadde en historisk betydning bl.a. knyttet til aktivitetene i 1814.

Kontrollutvalgets gjennomgang:

Kontrollutvalget nedsatte en arbeidsgruppe for å gjennomgå dokumentene knyttet til rivings-saken på Nordli, og har gjennomgått dokumenter tilbake til 2006.

Kontrollutvalget i Sørum har ikke tilstrekkelig bygningsteknisk kompetanse og innsikt til å kunne uttale seg om rapportens konklusjon vedr. den 220 år gamle bygningen, og har heller ikke kunnet innhente slik kompetanse. Bygningen er i dag revet, og det eneste som nå finnes er bilder i privat eie som eventuelt kan underbygge eller motbevise påstander fremsatt av Fortidsminneforeningen i Oslo og Akershus.

Arbeidsgruppen i Kontrollutvalget har derfor valgt å fokusere på det oppdraget kommunestyret har gitt administrasjonen i kommunen, der oppdraget var å rehabilitere bygningen på Nordli for å tilfredsstille lovpålagte krav til barnehager, alternativt riving og bygging av ny barnehage på samme tomt. Det er m.a.o. i gjennomgangen ikke fokusert på bygningens historiske eller bygningsmessige verdi.

Kommunestyrets oppdrag til administrasjonen hadde m.a.o. ikke basis i verneverdige forhold, men etablering av en barnehage.

Basert på dette oppdraget ble også konsulentenes rapport utferdiget, og kommunestyret vedtok den 26.11.08 riving av Nordli basert på konsulentenes kostnadsoverslag. Kommunestyrerepresentantene hadde da informasjon om at bygningen var verneverdig basert på fylkesrådmannens vurdering.

Den 18.03.2009 vedtok kommunestyret Kulturminnevernplanen for Sørums, litt over en måned før 2. gangs behandling av riving av Nordli.

I Kulturminnevernplanen står også Nordli oppført som en av de bygningene som har spesiell historisk verdi, og som kommunen ønsket å verne.

I saksfremlegget til kommunestyrets 2. gangs behandling ble dette ikke beskrevet fra administrasjonens side, noe som etter utvalgets vurdering er uheldig da en slik opplysning muligens kunne ha ført til et annet avstemningsresultat i kommunestyret vedr. riving av bygningen.

Utvalget anser dette som en saksbehandlingsfeil fra administrasjonens side.

Kontrollutvalget er imidlertid også av den oppfatning at det er uheldig at ingen av politikerne reagerte på at denne opplysningen manglet all den tid Kulturminnevernplanen ble vedtatt kun en drøy måned før rivningsvedtaket, noe som beskriver betydningen av korrekte saksfremlegg fra administrasjonens side overfor kommunestyrets medlemmer.

Spesielt om Kulturminnevernplanen

I sitt tilsvarende til kontrollutvalget av 11.11.2009 om Nordli barnehage, påpeker rådmannen følgende om forholdet til kulturminnevernplanen for Sørums:

"Kulturminnevernplanen for Sørums ble vedtatt 18.03.2009. Reguleringsplanen for Nordli ble vedtatt 29.04.2009. Det står ikke i saksfremlegget til 2. gangs behandling at Nordli er omtalt i kulturminnevernplanen. Det burde stått i saken under "forholdet til eksisterende plandokumenter"."

Kontrollutvalget vil påpeke det beklagelige i at den vedtatte kulturminnevernplanen verken ble nevnt i saksfremlegget eller av politikere.

KONTROLLUTVALGETS VEDTAK/INNSTILLING:

Kontrollutvalget vil komme med et forslag overfor kommunestyret som kan være med på å hindre lignende tilfeller.

- Det bør lages en anbefaling hvor kommunestyret ber om at det utarbeides en plan for hvordan kulturminnevernplanen skal brukes, dersom dette ikke er gjort.
- Et moment til en slik plan kan være at kulturminnevernplanen brukes som arbeidsdokument ved rullering av kommuneplanen. Man kan da bestemme hvilke områder/bygninger som kommunen ønsker å regulere for spesialområdet bevaring. Da gjøres dette uavhengig av utbyggingsinteresser/planer.
- Kontrollutvalget ser det som en selvfølge at kulturminnevernplanen rutinemessig blir brukt og omtalt ved behandling av regulerings saker under "forholdet til eksisterende plandokumenter" som nevnt i rådmannens brev.